

Koorbiënnale

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 0**

Gevraagd subsidiebedrag: € 322.500

Over de instelling

Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem, podiumkunsten, festivals, Haarlem

Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem (hierna: Koorbiënnale) is een tweejaarlijks festival dat zich richt op het presenteren van koormuziek uit alle genres. Het festival zoekt daarbij verbinding met zowel de amateursector als internationale topensembles, en presenteert diverse interdisciplinaire en maatschappelijk geëngageerde projecten. De meeste activiteiten vinden plaats in Haarlem, zowel op concertpodia als op ongebruikelijke locaties. Tijdens het festival presenteert de instelling ook een productie met internationale uitstraling in Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.22 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van de Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem. Echter, na zorgvuldige weging van de aanvragen binnen dezelfde categorie adviseert hij de Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem geen subsidie toe te kennen. De raad verwijst voor een toelichting op de afweging naar de inleiding bij deze categorie.

De Koorbiënnale heeft zich in de afgelopen twintig jaar ontwikkeld tot een festival waarin koormuziek in al haar facetten wordt getoond. Ze is artistiek zeer ondernemend, betreft diverse genres en disciplines in haar repertoire en weet zowel de internationale top als de amateursector goed te bereiken. Het festival haalt internationale vooruitstrevende producties naar Nederland en neemt het initiatief tot innovatieve coproducties. Ze levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de hedendaagse koormuziek. De activiteiten op het gebied van participatie en talentontwikkeling zijn goed uitgewerkt, maar een plan voor educatieve activiteiten voor kinderen ontbreekt. De raad is daarnaast positief over de inbedding van het festival in de regio; wel laat de nationale zichtbaarheid nog te wensen over.

De financiële stabiliteit baart de raad zorgen. Hij is echter positief over de vooruitgang die is geboekt met betrekking tot eerlijke betaling. De

Koorbiënnale reflecteert voldoende op de toepassing van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie. De raad is het met het festival eens dat er op het gebied van diversiteit en inclusie nog veel te verbeteren is.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De Koorbiënnale heeft zich in de afgelopen twintig jaar ontwikkeld tot een tweejaarlijks festival waarin koormuziek in al haar facetten ten gehore wordt gebracht. Het festival is artistiek zeer ondernemend en weet zich moeiteloos innovatief te presenteren. Het brengt nieuwe interpretaties en presentatievormen van bestaand repertoire, en nieuwe creaties in de vorm van nieuwe composities en multidisciplinaire projecten. Het festival laat daarbij diverse muzikale genres horen, en nodigt naast de wereldtop ook veel amateurkoren uit.

De Koorbiënnale heeft een goede reputatie en krijgt waardering in binnen- en buitenland. Internationaal gezien geniet de Koorbiënnale een reputatie als motor voor de ontwikkeling van koormuziek als een eigentijdse, relevante en geëngageerde kunstvorm. Desondanks is in de ogen van de raad de positie van het festival als platform voor internationale professionals te mager, en laat het festival onvoldoende zien hoe het zich op dit vlak zou kunnen versterken. De raad waardeert de ambities op het gebied van internationale programmering en coproducties, maar constateert tegelijk dat er nog veel moet worden ondernomen om hier invulling aan te geven.

Door de verbinding met TENSO, het Europese netwerk voor beroepskamerkoren, neemt de Koorbiënnale actief deel aan de dialoog in het internationale veld. Verder beschrijft het festival geen plannen waarin zij daadwerkelijk een internationale platformfunctie realiseert.

De Koorbiënnale presenteert voor de komende festivals, naast de internationale topkoren in de programmalijs 'Internationale excellentie', ook de maatschappelijk georiënteerde programmalijs 'Inclusie en engagement'. Het festival snijdt op een creatieve manier actuele thema's aan. Daarnaast realiseert het festival innovatieve samenwerkingen, zoals met poppenspeler Basil Twist in 'The book of mountains and seas'. Ook wordt geregeld gebruikgemaakt van andere kunstvormen, zoals *ballroom dancing*, moderne dans en film. De Koorbiënnale heeft tevens overtuigende programmalijs met betrekking tot participatie en talentontwikkeling.

Vernieuwing

De raad waardeert de vele spannende samenwerkingen die de Koorbiënnale aangaat. Het festival durft in zijn programmering risico's te nemen en heeft een neus voor innovatieve en spraakmakende producties. Het levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de hedendaagse koormuziek. Het festival weet internationaal vooruitstrevende producties naar Nederland te halen. Het neemt het initiatief tot innovatieve coproducties, zoals het eerdergenoemde 'The book of mountains and seas' en de voorstelling 'Beethoven Nein'. Hierin wordt het slotdeel van Beethovens negende symfonie gecombineerd met elektronica en digitale klanktechnieken, met een grote rol voor het Koorbiënnale Festivalkoor, dat bestaat uit amateurzangers.

Daarnaast stelt het festival zich innovatief op door steeds bijzondere concertlocaties te verzinnen en koormuziek in een informele setting te presenteren, zoals bij het project 'the public domain', een stuk voor duizend zangers gecomponeerd door David Lang. De raad waardeert het dat de instelling hierbij niet wars is van het nemen van artistieke risico's.

De Koorbiënnale heeft een uitgebreid programma voor talentontwikkeling, onder andere in samenwerking met de popopleiding van Codarts en met Cappella Amsterdam. Ook organiseert het festival een coachingsdag voor amateurensembles en bevordert het de ontwikkeling van jong talent door samen te werken met de koorschool Sint Bavo in Haarlem, kinderkoor Nieuw Vocaal Amsterdam en Stichting Vocaal Talent. Daarnaast betreft de instelling talentvolle jeugdkoren bij uitvoeringen, zoals het Nationaal Gemengd Jeugdkoor.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De financiële situatie van de Koorbiënnale fluctueert tussen festivaljaren (de oneven jaren) en jaren waarin geen festival plaatsvindt. In het festivaljaar 2017 waren de liquiditeit en solvabiliteit beter dan in 2018. Omgekeerd is het weerstandsvermogen in dat festivaljaar minder dan in 2018. In een jaar zonder festival loopt het festival een middelmatig risico om niet aan zijn betalingsverplichtingen op korte termijn te kunnen voldoen.

De begroting voor 2021 (ook een festivaljaar) laat zowel aan de baten- als aan de lastenkant een aanzienlijke toename zien ten opzichte van de realisatie in 2017. De substantiële stijgingen in de lasten van 2021 ten opzichte van 2017 worden door de instelling onder meer verklaard uit het verhogen van de honoraria, de automatisering van projectbeheer en boekhouding, en een nieuwe werkplek. Deze inschatting lijkt de raad realistisch.

De Koorbiënnale is transparant over de gehanteerde vergoedingen. Het festival volgde in 2019 nog niet de Fair Practice Code maar geeft aan daar in

de komende periode aan te gaan werken. Het festival ontwikkelt een integriteitscode en gaat overwerk beter bewaken en proberen te voorkomen. Het festival organiseert evaluaties en heeft het streven dit nog verder uit te breiden. De raad waardeert deze plannen.

De raad vindt het opmerkelijk dat de instelling niet investeert in de persoonlijke ontwikkeling van teamleden, met als motivatie dat alle medewerkers zzp'er zijn. Het festival reflecteert niet op zijn keuze om geen medewerkers in dienst te nemen.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De raad waardeert de inspanningen van de Koorbiënnale op het gebied van participatie. Elke festivaleditie weet het festival meer dan vijftig amateurkoren te betrekken door ze een podium te geven op bijzondere locaties in Haarlem. Amateurs die op hoog niveau willen zingen kunnen auditeren voor het Festivalkoor, dat vocale- en ensemblecoaching ontvangt ter voorbereiding op een uitvoering met professionele musici. De Koorbiënnale ontwikkelt samen met de landelijke Bond voor Amateurmuziektheater en Lichte Koormuziek, het Nederlands Koorfestival, LKCA en Koornetwerk Nederland een nieuw project genaamd 'The Big Sing', een eendaagse zangbeurs voor amateurkoren, die eindigt met samenzang door een massakoor.

Uit de aanvraag blijkt niet in welke mate het festival educatieve activiteiten voor kinderen en jongeren ontwikkelt. Het festival lijkt kinderen alleen te bereiken met talentontwikkelingsprojecten voor jong zangtalent, en door talentvolle jeugdkoren bij concerten te betrekken.

Er is in Nederland een enorm potentieel aan geïnteresseerd publiek voor het festival. De raad ziet veel kansen voor de Koorbiënnale om met de juiste strategie meer publiek te bereiken. De raad waardeert de doelgroepsegmentering die de instelling hanteert en de ambitie om koorzangers te bereiken. De raad onderschrijft de potentie van deze doelgroep, maar in het plan wordt niet toegelicht hoe het festival zijn 'korenmarketingplan' gaat inrichten. De raad is benieuwd wat het festival gaat veranderen om deze doelgroep beter te bereiken.

Geografische spreiding

De Koorbiënnale organiseert haar concerten en andere activiteiten met name in Haarlem. Daarnaast is er tijdens elk festival een voorstelling in Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam. Incidenteel zijn er ook andere activiteiten in Amsterdam, zoals in 2019 de uitvoering van 'the public domain' van David Lang op het Gershwinplein aan de Zuidas. De raad vindt dat het festival nog moet werken aan een grotere landelijke zichtbaarheid.

De Koorbiënnale is stevig ingebed in de Metropoolregio Amsterdam. De Koorbiënnale werkt samen met diverse lokale en regionale partners, zoals Nieuw Vocaal Amsterdam, Cappella Amsterdam, koorschool Sint Bavo en de Haarlemse Koor Federatie. In haar reflectie op de aanvraag schrijft de Metropoolregio Amsterdam dat de Koorbiënnale een belangrijke regionale, landelijke en internationale functie heeft binnen het profiel van deze regio, die zich richt op kwaliteit, talentontwikkeling en een goed makersklimaat.

Toepassing Fair Practice Code

De raad is van mening dat de Koorbiënnale blijkt geeft van goede intenties op het gebied van eerlijke betaling. In zijn toelichting op de toepassing van de Fair Practice Code schrijft het festival dat het van meet af aan heeft gestreefd naar eerlijke betaling van musici, hen altijd een uitkoopsom heeft geboden, en hen niet heeft gevraagd op te treden om niet, tegen een partagedeel of op eigen risico. Voor de periode 2021 – 2024 neemt het festival zich voor jonge instrumentalisten volgens de cao voor remplaçanten te gaan betalen en voor staf en medewerkers de cao voor schouwburgen en concertzalen in te voeren. De staf en medewerkers in de organisatie worden ingehuurd op zzp-basis.

De raad vindt het zorgelijk dat afspraken over het aantal gewerkte uren structureel worden overschreden en dat er niet wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers. Secundaire arbeidsvoorwaarden zoals pensioenen en een verzekering voor arbeidsongeschiktheid zijn niet geregeld.

Toepassing Governance Code Cultuur

De Koorbiënnale schrijft de Governance Code Cultuur toe te passen. De raad vindt dat de Koorbiënnale over het algemeen voldoende reflecteert op de code maar constateert dat ze op enkele punten nog tekortschiet. Zo publiceert de instelling het rooster van aftreden nog niet op de website en fungeert de secretaris van het bestuur als vertrouwenspersoon voor de organisatie. Dit laatste vindt de raad een onverstandige keuze. De instelling zal in 2020 een directiereglement ontwikkelen en reguliere evaluaties plannen.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

De Koorbiënnale onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie en schrijft in haar toelichting op de toepassing ervan dat zij zich ervan bewust is dat ze nog veel kan verbeteren. Ze heeft de ambitie het programma in de komende edities te verbreden met nog meer maatschappelijke thema's, wat volgens haar een diverser publiek zal aantrekken. De Koorbiënnale wil dit onder andere bereiken door op locaties te spelen waar een diverser publiek aanwezig is, zoals de Haarlemse wijk Schalkwijk en Amsterdam-Zuidoost.

RAAD VOOR CULTUUR

De Koorbiënnale streeft ook naar een diverser profiel in de organisatie en gaat hier in 2020 een plan van aanpak voor ontwikkelen. De raad waardeert deze plannen, evenals de openhartige reflectie op de code, maar hij is tegelijk kritisch over het tempo waarin een en ander z'n beslag krijgt.